

مسلمانان بر ادراک ایمانی

این مجله مال شما و ناشر افکار دانشمندان اسلامی میباشد در ترویج

آن کوشا بوده و از راه نمائندهای لازم در بیغ نقرمائید .

سید فخرالدین بر قهی

سید یحیی بر قهی

قم تیمچه بزرگ

دارنده مجله

مدیر مسئول

جای اداره

بها در ایران

۱۴ شماره - ۷۵ ریال - ۶ شماره - ۴۰ ریال

کتابخانه آنلاین «طالقات و زمانه ما»
تک شماره - ۶۵ ریال

بهاء در خارج ایران ۱۲ شماره - ۹۰ ریال

اداره در حک و اصلاح مقالات وارده آزاد است مقالات وارده

مرجع نخواستد شد

حکمت

مجموعه

تأسیس ۱۳۳۲

در این شماره :

تقلید یعنی چه - کار در اسلام - مزار شریف
اسلام و علم - مؤتمر اسلامی - فلسفه احکام - انتقام
چشم گریان - حکیم جلوه

همکاران این شماره : «کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»

آقای سید محمد حسین طباطبائی

» سید محمود طالقانی

» مهندس بازرگان

» سلطان حسین تابنده

» سیدهادی خسروشاهی

» حیدرعلی قلمداران

دوره چهارم

شماره

۱۳۳۹

اردیبهشت

۱۳۷۹

ذی قعدة

از دانشمندان عظیم: آقای سید محمد طالقانی

مؤتمر اسلامی

پس از مسافرت بکشورهای اسلامی عربی و شرکت در مؤتمرات اسلامی قدس و بازگشت از آن بسیاری از برادران ایرانی علاقمند بأمور اسلامی از دور و نزدیک، از معنا و مفهوم مؤتمرات و مبدا و تاریخ طریح چنین اجتماع و چگونگی این مؤتمرات و ثمراتش می پرسند بخصوص پس از آنکه مرجع عالی امامیه حضرت آیه الله بروجردی ادام الله بقاءه شرکت در این مؤتمرات را تأیید و رهنبری فرمودند.

کلمه «مؤتمرات اسلامی» بمعنای اجتماع و همفکری و مشورت در امور اسلامی، یا محل آنست. مبدا الهام و اساس آن آیه شریفه «وامرهم شوری بینهم» می باشد.

در آن روزیکه ملل دنیا را اراده های فردی میگرداند و خیر و شر و حیات و موتشان بدست افراد معدودی بود و عامه مردم بخود حق حیات و شرکت در سر نوشت خود در برابر اراده های فردی نمیدادند بلکه این معنا از خاطر شان هم نمیگذشت. در میان جزیره ای که مردمش محکوم او هام بت پرستی و مال و شهوت و مظاهر آن بودند، آیات توحید و آزادی بخش از قیود عبودیت غیر خدا پی در پی نازل شد و بان مردم زبون بی ارزش استقلال و شخصیت و ارزش بخشید و قریه ی شرب مبدل بمدینه الرسول گردید تا سایه این تمدن اخلاقی و فکری را بر سر ملل زبون و از هم کسپخته بیا فکنند و این رسالت آسمانی را بدنیابرساند یک سوره از این آیات سوره (شوری) نامیده شده. و شور را از خصائص مجتمع ایمانی و سبب ثبات و بقاء و ثمر بخش شدن اعمال معرفی نموده میگوید: آن عمل و کوششیکه

از آلودگیهای نفسانی و جهت خود بینی پاک گردد و از جهت نظر خدائی که همان خیر عموم و برای آخرت و برتر از امور دنیا است انجام گیرد بهره اش بیش و اثرش باقی است (و ما عند الله خیر و باقی) - این اعمال باقی و ثابت و ثمر بخش برای مردم مؤمن است که محیط چشم انداز فکرشان وسیع تر و برتر از دنیا است و متکی بر بوبیت پروردگار و استعداد های نفسانی خود میباشد.

(الذین آمنوا و علی ربهم یتوکلون) همان مردمی که از آلودگی بگناهان بزرگ و رسوا خود را بر کنار میدارند؛ و چنان بر خود مسلطند که چون بخشم آیند در راه رضای خدا خودداری میکنند و چشم می پوشند و کینه جوئی نمی نمایند «الذین یجتنبون کبائر الاثم و الفواحش و اذا ما غضبوا هم یغفرون» (و آن کسانی که فرمان پروردگار و دستور او را اجابت مینمایند و نماز را بیامیدارند، نه تنها انجام میدهند) و کارها و روش هائیکه باید پیش گیرند. برای مشورت در میان میگذارند و از آنچه بآنها روزی داده ایم انفاق میکنند، همان کسانی که چون ستمی بآنها روی آوردن نمیپذیرند و از دیگران کمک میجویند - (والذین استجابوا للربهم و اقاموا الصلوة و امرهم شوری بینهم و مما رزقناهم ینفقون، و الذین اذا اصابهم البغی هم ینتصرون).

این آیات کریمه است که شورای اسلامی را با شرائط آن از خصائص جامعه اسلامی و مقوم حیات اجتماع و موجب بقاء و ثبات عمل آنان قرار داده اجتماع اسلامی از افراد مسلم تشکیل می شود و مسلم کسیست که خود را تسلیم اداره و هدایت ازلی الهی نماید و حدود نظر و فکرش برتر از حدود ماده و شهوات باشد، افرادی که دارای چنین هدف عالی مشترك باشند و اصول و مبانی کارشان معین و واضح باشد میتوانند در کارها و پیش آمدها باهم تفاهم داشته باشند و از ذخائر عقلی و فکری یکدیگر در راه خیر استفاده نمایند و در جزئیات و تطبیق امور ثابتة با وظیفه و حوادث روز رأی بگیرند باین جهت امر شوری را در ضمن دیگر خصائص بیان فرموده آن خصائص بترتیب عبارتست از:

- ۱- از ایمان ۲- اتکاء بر ب ۳- اجتناب از گناهان بزرگ ۴- سلطه بر نفس، و روح گذشت ۵- گوش فرمان و دستورهای منصوص پروردگار داشتن ۶- اقامه صلوة ۷- اتحاد رأی ۸-

انفاق از روزی حلال - ۹ تن ندادن بظلم .

اینگونه شور در صدر اسلام و در زمان رسول اکرم در روش کار و عملی که منصوص و مورد وحی نبود جریان داشت ، آن شخصیت عالیقدر با آن عقل و درایت و با اتکاء بوحی در صلح و جنگ و تعیین عمال و ولایت و کیفیت جمع اموال و تجهیز قوی با اصحاب خود مشورت میفرمود و گاهی هم آراء بر خلاف مصلحت ظاهری و نظر واقعی رسول خدا بود ولی با نظر اکثریت موافقت میفرمود ، چنانکه در پیش آمد جنگ احد اکثریت نظرشان خروج از مدینه بود و رسول اکرم بهمان عمل کرد گو آنکه ظاهر آبشکست مسلمانان تمام شد ، و همچنین در باره صلح و جنگ با قبائل و احزاب عرب در واقعه احزاب ، و جنگ با قریش در واقعه بدر با اصحاب خود مشورت نمود ، اینها موارد حساس و مهم تاریخی اسلام است که مورخین با جزئیات ضبط کرده اند و از مسلمات آئین اسلام است ، - و این سیره بطور یقین ! ! تا زمان خلافت امیر المؤمنین علی علیه السلام عمل می شده گرچه گاهی هم در مورد منصوص بيمورد بوده - امیر المؤمنین در خطبه صفین و در میان بیش از پنجاه هزار نفر اصحابش در باره حقوق والی بر رعیت فرمود : « بامن آنطور که با جباران سخن میگوئید نگوئید و چنانکه در برابر مردم متکبر خود - خواه از گفتن حق خود داری مینماید بامن چنین نکنید ، بامن با ظاهر سازی و تملق آمیزش ننمائید و گمان نکنید که گفتن حق بر من گران آید ، و بامن بخواهم بر شما بزرگی و برتری جویم چه کسیکه گفتن حق یا پیشنهاد عدل بر او سنگین آید عمل بآن سنگین تر است ، پس از سخن و پیشنهاد حق یا مشورت بعدل خود داری ننمائید !! »

ولی از زمان معاویه بعد این اصل اساسی اجتماعی اسلام مانند دیگر اصول اسلامی در صفحات قرآن کریم مستور ماند و از قرائت و تجوید و گردش زبان در میان دهان و دندانها خارج نگردید ، آنچه اسلام شناخته میشد همان بود که خلفاء خود خواه شهوت پرست بیسندند ، آنها هم از اسلام جز آنچه بامقام و قدرت خودشان سازگار باشد نمی پسندیدند ، و با بر نامه های یکنواخت اغفال ، شهوت رانان و مال پرستان راسر کرم عیش و نوش و جمع مال و متدینین را سر کرم جدال معتزلی و

اشعری، وجبر و تفویض و حدوث و قدم میداشتند تا آنجا که مطالب اساسی و زنده قرآنی که فراهم سازنده محیط مساعد و عدل است یکسره خاموش گردید و استعداد های افراد به در رفت و قوا مصروف دفاع از حق و مذهب و مسلک فردی گردید و روش های تصوف افراطی و عرفان بافی افراد مستعد را از محیط اجتماع بلکه از دنیا بگوشه گیری و سیر در عالم خیال کشاند و گنجینه های اصول و حقایق و علوم اسلامی در میان این گروه غبار جدالها و زیر پای مستعبدین دفن گردید تا اروپای فقیر و محتاج و بی سرمایه به راه افتاد و بهر سو برای تهیه توشه حرکت و سیر خود چشم میگرداند و برای نجات از زیر لگد طبقات حاکمه همدست با دستگاه های کنیسه روشی میجست تا از سرحدات نزدیک خود بر گنجینه های بائر اصول اسلامی و تاریخ و معارف آن دست یافت از جمله بریق آزادی فردی و حق رأی و مشورت از برابر چشم نیم بازش گذشت و بایک جهش بمسابقه تاریخی دست و پای خود را از بندهای بندگی حکومت های فردی و طبقه ای و اوهام دستگاه های کلیسا باز کرد، پس از چند قرن مسلمانان اصول سرمایه های خود را آمیخته با روش مادی و صنعتی عربی بصورت تقلید و عاریه گرفته که از آن جمله تأسیس مجالس شوروی بود، مجالس شوریکه از روح ایمان و هدف الهی و دیگر خصائص نه گانه مزبور و هندسه قرآنی تهی بود و محدود بدیوارهای قومی و نگهداری منافع طبقه گردید، و بیشتر بزبان ملل مسلمان تمام شد بلکه بصورت سنگر حفظ منافع دشمنان درآمد واضح است که افراد تشکیل دهنده چنین انجمن شوروی جز مردمان چشم تنگ و کوتاه نظر و متملق و شهوت ران (مقابل افراد انجمن شور قرآنی) نمیتوانند باشند.

این است اجمال هبدهء و اساس مؤتمر (یا انجمن) اسلامی و تحولات تاریخی آن تا آغاز این قرن که تازیانه های عذاب اعصاب مسلمانان را تکان داد و در میان این تکان مردم با ایمان و هوشیاری برخاستند تا نخست مسلمانان را با هم نزدیک سازند و از جهل و ظلم پذیری نجات دهند آنگاه با تمسک با اصول اسلامی و قرآنی آنها را در یک راه مستقیم بر راه اندازند، در ردیف اول این مردان با ایمان و مؤثر که دارای تربیت و

روح زنده اسلامی بودند سید جمال الدین اسدآبادی و شیخ محمد عبده مصری و سید عبدالرحمن کواکبی حلبی است سید جمال الدین نیروی محرك روح اسلامی و صیحه شورانگیز اعلام خطر و منادی آزادی مسلمانان خفته و وحشت زده و خودباخته قدرت غرب بود

شیخ محمد عبده از مردان بزرگ اصلاح و تربیت و تحریک قوای فکری مسلمانان بشمار می آید. کواکبی را باید از نخستین مردان مجاهد و رسم کننده نقشه اجتماعی و همفکری مسلمانان در این قرن دانست.

این سه تن هر یک در میان تاریکیهای ظلم و استبداد حکومتها و جاهل و فساد و تجزیه مسلمین برخاستند و وظیفه سنگین خود را با عقل مستقل و قدمهای ثابت و قدرت بیان و قلم انجام دادند.

سید کواکبی پس از جهادها و مبارزات با عوامل ظلم و فساد و مسافرتها بکشورهای عربی و آفریقا و آسیای غرب اسلامی چاره پراکندگی و ضعف مسلمانان را تشکیل انجمن (مؤتمر) اسلامی عمومی تشخیص داد. ناتمام

جهان دانش

سالنامه جهان دانش : با مقالاتی مفید و مطالبی سودمند

بقلم جمعی از نویسندگان با سبکی متین بضمیمه یک تقویم

بغلی بدفتر مجله رسید این سالنامه اولین نشریه حوزه علمیه

کرمان است که عده ای از محصلین علوم دینی کرمان آنرا

اداره میکنند

انتشار این سالنامه را به ناشرین محترم مش تبریک گفته

و پیشرفت آنان را در امور اجتماعی خواستاریم